

דו"ח איכות

ידיעון התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

גיליון סיכום הפעילות בחודש אפריל 2018

מאבק ציבורי: פסקת ההתגברות מסכנת את הדמוקרטיה! – התנועה פתחה במאבק ציבורי נרחב נגד הכוונה להעביר את "פסקת ההתגברות" שתחליש את בית המשפט ותפר את האיזונים והבלמים הדמוקרטיים בין הרשויות. עפ"י התנועה, הצעת החוק הזו לא תחזק את מעמד הכנסת. מי שפוגע במעמד הכנסת זו דווקא הממשלה – שבעצם פועלת כמחוקקת באמצעות המשמעת הקואליציונית החמורה והנוקשה ובאמצעות ועדת השרים לחקיקה – אותה ועדה שיש שקוראים לה "הרשות המחוקקת האמיתית", שהפכה את הכנסת לסוג של חותמת גומי של הממשלה. בית המשפט הוא הקו האחרון שעוד מגן על הכנסת כרשות המחוקקת מול הדורסנות של הממשלה, במסגרת האיזונים והבלמים הדמוקרטיים. בית המשפט הוא הרבה פעמים גם מגנם האחרון של האזרחים, של זכויות האדם, של המנהל התקין, של שלטון החוק. האיזונים בין הרשויות הם עדינים – שינוי שלהם חייב להיות מתוך דיון מעמיק ורציני – לא מתוך צרכים פוליטיים חולפים. כל שינוי שלהם צריך להיעשות בכובד ראש, תוך בחינה של התמונה המלאה של האיזונים בין הרשויות במדינה - ולא על רגל אחת בשביל שיקולים פוליטיים ארעיים. חברי התנועה הפגינו בעת שוועדת השרים דנה בחוק. בנוסף, אלפי אזרחים חתמו על עצומת המאבק של התנועה.

התנועה לנשיאת העליון: לא להשתתפות שופטים בכנס לשכת עורכי הדין - נוכח הזמנתו של אולמרט - לפני כחודש פורסם כי ראש הממשלה לשעבר אהוד אולמרט הוזמן לכנס לשכת עורכי הדין. למרות הביקורת הקשה מצד גורמים שונים, ההזמנה לא בוטלה ומועד הכנס קרב. כזכור, לפני כתשעה חודשים סיים אולמרט לרצות את עונשי המאסר שהוטלו עליו לאחר שהורשע בעבירות חמורות ביותר, ביניהן לקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים וכל זאת במהלך כהונתו בתפקידים ציבוריים שונים ברשויות השלטון, ותוך ניצול מעמדו הציבורי לשם עשיית רווח אישי על חשבון קידום האינטרס הציבורי לשמו נבחר. במהלך כל תקופת חקירותיו ומשפטו, ואף בראיון שביצע לאחר שחרורו, נקטו אולמרט ושלוחיו בטקטיקה שכל כולה השחרת מערכת אכיפת החוק והמשפט, ניסיון שכל כולו נועד לצייר את מר אולמרט כ'קורבן' של מסכת רדיפה כנגדו שמטרתה להוביל להדחתו מתפקיד ראש הממשלה. בשיאה של התנהלות זו אף הורשע אולמרט בעבירות חמורות של שיבוש הליכי משפט, שעה שעשה כל שביכולתו לזהם את ההליך ההוגן. הזמנה של עבריו מורשע בשוחד ושיבוש הליכי משפט להשתתף בכנס של לשכת עורכי הדין, אשר מחויבים לשלטון החוק הינה בעיני התנועה בלתי ראויה, וזאת בפרט נוכח הדברים המקוממים שאמר מר אולמרט תוך כדי ואחרי משפטו. בשל כך מבקשת התנועה כי תתבצע הנחייה לכלל השופטים שלא להשתתף בכנס - כדי לא לתת לגיטימציה לדברים שעשה ואומר אולמרט.

עבריו שהורשע בעבירה שיש עמה קלון – ועוד לא חלפו 7 שנים – יתמודד לראשות עיריית לוד? דורשים את טיפול משרד הפנים – התנועה פנתה למשרד הפנים בדרישה שיתנגד להתמודדותו של בנימין רגב, אשר הורשע בעבירה שיש עמה קלון וטרם הסתיימו 7 שנים מהיום בו סיים את מאסרו, בבחירות הקרובות לרשות עיריית לוד.

הגשנו עתירה: למה מסתירים את הדו"ח על הליקויים במערך הכשרות במשרד לשירותי דת? – דו"ח מבקר המדינה מצא ליקויים חמורים במערך הכשרות במשרד לשירותי דת. המבקר בדק את מערך הפיקוח על הכשרות ומצא כי הפעילות של הפיקוח נעשתה שלא לפי כללי המנהל התקין, ואף ציין שהתנהלות זו גרמה להגברת הנטל הכלכלי על הציבור. הממצאים התייחסו, בין השאר, לתיאום בין המשרדים השונים והביקורת מצאה מקרים של קרבה משפחתית אסורה בכ-20 מועצות דתיות (!) בין בעלי תפקידים במועצה ובין משגיחים הפועלים בתחומה – וזה רק חלק מהדברים החמורים שהמבקר מצא; אחרי כל זה נשאלת השאלה – מה עושים במשרד לשירותי דת כדי לתקן את התיקונים הנ"ל? איפה דו"ח הצוות לתיקון הליקויים? מדוע הוא לא פורסם? איפה פרוטוקולים והחלטות הנוגעים לצוות תיקון הליקויים? את כל אלה התנועה ביקשה, בבקשה רשמית על-פי חוק חופש המידע, לקבל מהמשרד לשירותי דת – אולם חודשים חלפו והתנועה לא קיבלה שום מידע על הנושא. בשל כך, התנועה הגישה עתירה לבית המשפט בדרישה לקבל את המידע הנ"ל, עפ"י חוק חופש המידע.

ח"כים ובכירים משתמשים ב"צ'קלקות" בלי סיבה? הגשנו עתירה נגד משרד התחבורה בדרישה לפרסם את המידע - מפרסומים בכלי התקשורת עלה החשש כי מספר רב של בעלי תפקידים שתפקידם חסר כל נגיעה לענייני ביטחון דחופים, ובהם שרים, ח"כים, מנכ"לים של משרדי ממשלה, ראשי מועצות וכד', נהנים מאישור חריג ובלתי מוסבר להשתמש בפנס הזיהוי המשטרתי ברכבם ("צ'קלקות"). בפרסומים הובאו דוגמאות לשימוש לא נאות שלא למען הצלת חיים בפנסים הללו, למשל הגעתו של סגן שר הבריאות ליצמן להלוויית הרב שטיינמן בעזרת הצ'קלקה, או הגעתו של יו"ר הקואליציה לשעבר מר דוד ביטן לאחת מחקירותיו במשטרה תוך שימוש בצ'קלקה. בשל כך מבקשת התנועה לבחון את הליך מתן ההיתרים לשימוש בפנס הזיהוי המשטרתי, ופנתה כבר בחודש דצמבר בשנה שעברה אל המשרד בבקשה לקבל לידיה את המידע המבוקש. לנוכח התעלמותו של משרד התחבורה, הגישה התנועה עתירה לביהמ"ש המחוזי ב-ים בדרישה לקבלת הפרטים, בהם רשימה עדכנית של כל מקבלי ההיתר להשתמש בפנס הזיהוי המשטרתי "צ'קלקה" ברכבם, רשימת הקריטריונים שמזכים אדם בהיתר ומספר האנשים אשר כיום מחזיקים בהיתר כזה.

לפני התספורת הבאה - לבדוק בזמן אמת את הלוואת הענק של "דלק" בשביל מאגר הגז "לווייתן" - כדי למנוע עוד מקרה שבו כולנו נשלם על התספורת של בעלי ההון (ועל רקע ועדת פישמן שדנה בדיוק בזה) – התנועה פנתה לממונה על השוק ההון ולמפקחת על הבנקים בדרישה שהפעם יבדקו בזמן אמת, ולא בדיעבד, את הלוואת הענק (1.75 מיליארד דולר) שמבקשת שותפות "דלק" מגורמים פיננסיים – ביניהם גורמים פיננסיים ישראלים – כדי לפתח את מאגר לווייתן. קשה שלא להיזכר בקלות הבלתי נסבלת בה מוענקות הלוואות לבעלי ההון בישראל, ללא ערבות לכך שכספי הציבור שהושקעו בהן יוחזרו אי פעם. בנוגע להלוואה הספציפית הזו גם פרסמו כבר פרסומים שמעלים לא מעט נורות אדומות (הסכמי מימון עמומים מאוד עם חברת החשמל הירדנית, חברה מצרית עלומה שדלק לא להוטים לגלות במה היא עוסקת, מידע חלקי על כמות הגז שהחברות מתחייבות לרכוש, לחצי הציבור במדינות השכנות לא לעשות עסקים עם ישראל ועוד ועוד). כל אלה מעלים את החשש שלא בטוח שדלק תוכל להחזיר את ההלוואה הנ"ל – ושהנטל יפול שוב על הציבור.

התנועה קוראת להדחתה של "שופטת המסרונים" - מערכת אכיפת החוק לא צריכה להכיל את מי שמבזה אותה. לפני כמעט חודשיים נחשפה ההתכתבות המבישה בין שופטת בית משפט השלום בתל אביב - רונית פוזננסקי-כץ, ובין היועץ המשפטי של מחלקת החקירות ברשות לניירות ערך - עו"ד ערן שחם שביט, החוקר בתיק 4000 (פרשת בזק-אלוביץ'). כזכור, לפני הדיון בהארכת מעצרו של בעלי בזק, המנכ"לית והסמנכ"ל, תיאמו השופטת ונציג התביעה דרך הוואטסאפ את מה שיתרחש בבית המשפט, בשיחה חברית, לא מקצועית ולא ראויה. ברגע שהתגלתה הפרשה התנועה שלחה מכתב ליועמ"ש בבקשה לפתוח בחקירה מעמיקה ולמצות את הדיון עם הנוגעים בפרשה. לאחרונה הוחלט להרשיע את פוזננסקי-כץ בהתנהגות בלתי הולמת ובהפרת כללי האתיקה לשופטים. התנהגות בלתי הולמת היא לשון המעטה - ההתנהלות כפי שהייתה, כשברקע תיק שנראה כל כך נגוע בשחיתות, מעלה תהיות קשות לגבי המוטיבציה של מערכת אכיפת החוק לבצע את תפקידה ולשמור על הצדק במדינה. על הפגיעה החמורה הזו, וכדי להשיב ולו במעט את אמון הציבור ברשות השופטת ובמערכת אכיפת החוק, התנועה קוראת למקבלי ההחלטות ליצור הרתעה אמיתית שתמנע חזרה של תופעות כאלה בעתיד - להדיח את השופטת, ויפה שעה אחת קודם.

מחאה ציבורית נגד השחיתות – בתקופה האחרונה התנועה קיימה התנועה הפגנות והשתתפה באירועי מחאה נגד השחיתות. בין השאר ארגנה התנועה מספר הפגנות מחאה בכיכר רבין בת"א, וכן הצטרפה בחודשים האחרונים למחאות רבות בכל רחבי הארץ – בירושלים, תל-אביב, עפולה, חיפה, רחובות, נס ציונה, פתח תקווה, כפר סבא, מודיעין, חולון ועוד ועוד. החודש בלטו בין השאר המחאות בהן השתתפה התנועה בירושלים וכן ההפגנה אותה ארגנה התנועה בעת ישיבת ועדת השרים לחקיקה בנוגע לפסקת ההתגברות. בעיצומו של גל שחיתות עכור, חקירות נפתחות ופרשות שחיתות מתפוצצות ברשויות השלטון השונות, בשלטון המקומי, בשלטון הארצי, מהזוטרים ביותר ועד הבכירים ביותר. מפרשות שלא מגיעות אפילו לכותרות העיתונים ועד לפרשות בהן מעורבים ראשי השלטון. התנועה קוראת לכולם לצאת ולהפגין בכל מקום שצריך ולהשמיע את הקול החשוב נגד השחיתות.

עוד על שולחן התנועה החודש – לאחר שהתנועה פנתה לראש הממשלה וליועץ המשפטי בנוגע לתקנות החדשות של ארכיון המדינה – שלא מאפשרות שעלולות להביא לכך שלא יהיה אפשר לחשוף חומר לציבור בארכיון המדינה – התקבל מידע ממשרד ראש הממשלה לפיו הצעות התנועה נמצאות בשלבי יישום וישנם שינויי חקיקה בעניין כך שהציבור יהנה מנגישות למידע בארכיון ♦ התנועה קוראת ליועמ"ש לבחון בדחיפות את מעורבותם של נתניהו ומקורביו בהחלטה על משך כהונתו של מפכ"ל המשטרה אלשיך, ולפעול בהתאם. – זאת בשל חשש ששלטון החוק יוכפף לאינטרסים של נחקרים ♦ התנועה קוראת ליו"ר לשכת עורכי הדין, אפי נווה, להתנצל על דבריו המכוונים על הממונה על רשות שוק ההון והביטוח דורית סלינגר ♦ התנועה השתתפה בדיון בוועדת ביקורת המדינה בכנסת בנוגע לתופעת ה"מאכערים" שמנצלים את קשריהם במערכות של המדינה עבור אינטרסים של לקוחותיהם – נושא שעלה גם בדו"ח מבקר המדינה כבר לפני עשר שנים. התנועה הצביעה בדיון החשוב על כשלים ספציפיים כמו ניצול קשרים של עובדים לשעבר ברשויות ללא כל תקופת צינון, עבודה ב"שחור", או עבודה כ"יועצים חיצוניים" לשרים. התנועה מברכת את חברי הכנסת יחימוביץ ופולקמן על העלאת הדיון בנושא – ועל הצעת החוק בעניין שתגביר את התיעוד והשקיפות. ♦ התנועה יצאה נגד הכוונה להזמין את השתתפותו של הרב ברלנד, עבריין מין מורשע, בטקס במימון המדינה, על במת כבוד במסגרת אירועי ל"ג בעומר. ♦ התנועה שלחה פנייה לכל המפלגות בהן מתקיימים פריימריז בדרישה לבדוק אם יש בהן קבלני קולות – המשלמים עבור התפקדותם של אנשים אחרים. ♦ התנועה דורשת לדעת: איפה התקציבים של המעונות לניצולי השואה בבתי החולים הפסיכיאטריים? לאחר שהתחייבו ראש הממשלה ויו"ר ועדת הכספים גפני להעביר תקציבים של מיליונים לאותם המעונות כבר לפני שנה עבור שיפוץ המבנים, כוח אדם, סיעוד, כוחות פרא-רפואיים, שעות פיזיותרפיה ופסיכולוגים, הכל כדי לעזור לסיים את חייהם בכבוד – עפ"י פרסומים הכספים טרם הועברו.